

Anotace příspěvků z Národní konference *Alkohol, děti a násilí: společenská odpovědnost 2024*

Užívání alkoholu a jeho dopady na děti a rodinné prostředí

(Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, Mgr. Pavla Chomynová)

Příspěvek přináší přehled aktuální situace v oblasti užívání alkoholu a jeho dopadů v České republice. Pozornost je věnována zejména negativním dopadům pití alkoholu na okolí uživatele (tzv. alcohol harm to others, AHTO), především dopadům v rodinách konzumentů alkoholu. Aktuální data uvádějí, že nepříjemnou situaci v důsledku konzumace alkoholu jinou osobou zažilo v posledních 12 měsících téměř 15 % dospělých a více než polovina dospívajících. Domácím násilím pod vlivem alkoholu jsou zasažena necelá 2 % rodin, svědky domácího násilí bylo v posledním roce opakovaně přibližně 7 % dětí a dospívajících.

Násilí a alkohol jako společensky akceptovaný stereotyp

(Ministr Zdraví, Ing. et Bc. Kateřina Hellebrandová)

Prezentace se zaměřuje na společenské stereotypy spojené s alkoholem v České republice. Alkohol je v české společnosti široce akceptován a jeho konzumace je často spojována s různými sociálními událostmi. Nízká cena alkoholu, jeho snadná dostupnost a vysoká míra reklamy přispívají k jeho rozšířenému užívání. Prezentace poukazuje na to, že společenská tolerance vůči alkoholu vede k jeho časté konzumaci již od dětství, což má dlouhodobé negativní důsledky. Dalším významným tématem je vliv alkoholu na násilí. Alkohol je často přítomen při případech domácího násilí a zhoršuje jeho intenzitu. Společenský tlak a tolerance k násilí ve výchově dětí, kde fyzické tresty jsou stále považovány za přijatelnou formu disciplinace, přispívají k mezigeneračnímu přenosu násilí. Prezentace zdůrazňuje nutnost změny společenského postoje k alkoholu a násilí a zavedení efektivních preventivních opatření.

Pachatelé, oběti a alkohol v případech trestné činnosti se znakem domácího násilí

(Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Mgr. Hana Přesličková)

Příspěvek je věnován některým aspektům a charakteristikám pachatelů a obětí trestných činů se znakem domácího partnerského násilí v souvislosti s užíváním alkoholu případně jiných návykových látek. Jde především o porovnání oficiálních dat a jejich doplnění o zjištění získaná v projektu IKSP zaměřeného na zacházení s pachateli domácího partnerského násilí ([ViolenceOFF - violenceoff.cz](https://www.violenceoff.cz)), a také o popis trestněprávní reakce na celkový kontext trestné činnosti se znakem domácího násilí v partnerských vztazích. Prezentace získaných dat ukazuje, že zejména užívání alkoholu hraje v případech domácího násilí významnou roli, což se ale v oficiálních statistikách nemusí často jednoznačně projevit.

Projekt Násilí je možné zastavit

(Odbor rovnosti žen a mužů ÚV ČR, Mgr. Radan Šafařík)

Prezentace představuje projekt "Násilí je možné zastavit", který se zaměřuje na prevenci a potírání domácího násilí v České republice. Data ukazují, že značná část populace zažívá domácí nebo partnerské násilí, což má vážné sociální a ekonomické dopady. Prezentace zdůrazňuje důležitost jednotné definice domácího násilí a posílení práv obětí v právním systému.

Projekt se také zaměřuje na vzdělávání a školení různých profesionálů, včetně policie a pracovníků sociálních služeb, aby byli lépe připraveni řešit případy domácího násilí. Důraz je kladen na vytváření bezpečného prostředí pro oběti a poskytování specializovaných služeb. Spolupráce s norskou organizací Alternativ til Vold a dalšími zahraničními partnery pomáhá přinášet osvědčené metody a inovace do českého systému prevence násilí.

Projekt Drogové závislosti – násilníci a oběti (Sananim z.ú., Bc. Martin Hulík)

Prezentace se zaměřuje na práci s násilníky a oběťmi v rámci projektu, který realizovala Terapeutická komunita Němčice, jenž poskytuje specializované služby pro osoby závislé na nelegálních návykových látkách a alkoholu, často s historií násilného chování. Program klade důraz na bezpečné prostředí, kde je nulová tolerance k násilí a vysoká tolerance k ventilaci negativních emocí. Terapie zahrnuje práci se skupinou a individuální konzultace, přičemž se klade důraz na osobní růst a sebepoznání. Pracovní terapie a organizovaný volný čas pomáhají klientům budovat nový životní styl a předcházet relapsu. Komunita podporuje otevřenost a autenticitu, což pomáhá klientům zvládat traumata a agresi. Výsledkem je snaha o reintegraci klientů do společnosti a minimalizace rizika opakovaného násilí.

Statistiky v oblasti alkoholu, násilí a dětí (Linka bezpečí, Mgr. Kateřina Lišková)

Příspěvek stručně představuje práci Linky bezpečí a problémy, které s linkou řeší děti a mladí dospělí. Příspěvek se věnuje tématu závislosti na alkoholu v kontextu potíží, které přináší do života klientům Linky bezpečí, vyzdvihuje potřeby těchto klientů a nabízí okruhy k řešení. Prezentace mj. obsahuje data a statistiky počtu kontaktů s klienty či nejčastější problémy, se kterými se klienti na Linku bezpečí obracejí.

Terapeutická práce s lidmi, co se dopouští násilí (Asociace Zastav násilí, Mgr. Josef Petr)

Prezentace se zaměřuje na terapeutické programy zaměřené na práci s lidmi, co se dopouští násilí. Cílem těchto programů je zastavit násilí a zabránit jeho opakování v budoucnu. Terapeutické programy jsou založeny na střednědobé a dlouhodobé individuální a skupinové psychoterapii s prvky sociálních služeb. Specifické vzdělání pracovníků a sdílení informací o klientech jsou klíčovými standardy těchto programů.

Programy jsou rozděleny do tří úrovní prevence: primární, sekundární a terciární, které se zaměřují na různé stupně závažnosti násilí a rizikové faktory, jako je akutní závislost a duševní onemocnění. Alkohol hraje významnou roli v oslabení regulačních mechanismů a špatném vyhodnocení následků, což zvyšuje riziko násilného chování. Důležitým aspektem je také dostupnost služeb a kapacita terapeutických programů, které mají pomoci lidem, kteří se dopouští násilí, kontrolovat své chování a snižovat riziko opakování násilí.

Ženy jako oběti domácího násilí

(Rosa - centrum pro ženy, Mgr. Branislava Marvánová Vargová)

Prezentace se zaměřuje na problematiku domácího násilí na ženách a poskytuje statistiky a fakta o této problematice v České republice. Podle dat tvoří ženy 90 % obětí domácího násilí, zatímco muži tvoří 10 %. Každá třetí žena zažije násilí ve vztahu, ale pouze 8 % obětí nahlásí nejzávažnější násilí na policii. Ekonomické náklady na řešení důsledků domácího násilí dosahují 14 mld. Kč ročně.

Prezentace také zdůrazňuje mýty spojené s alkoholem a domácím násilím. Alkohol může zhoršit stávající násilí, ale není jeho hlavní příčinou. Domácí násilí vychází ze zneužívání moci a kontroly, nikoli alkoholu. Důležité je nezlehčovat násilí, pokud je pachatel pod vlivem alkoholu, a zdůrazňovat odpovědnost násilníka za jeho chování. Organizace jako ROSA poskytují podporu a bezpečné útočiště pro oběti domácího násilí.